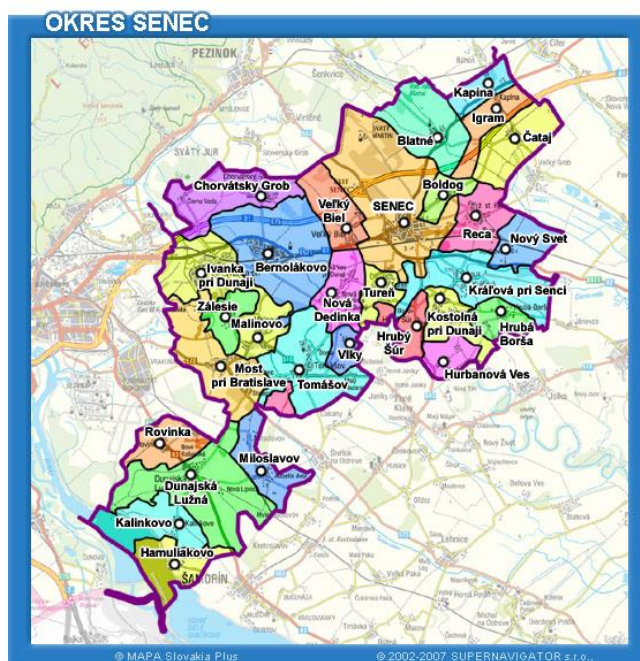
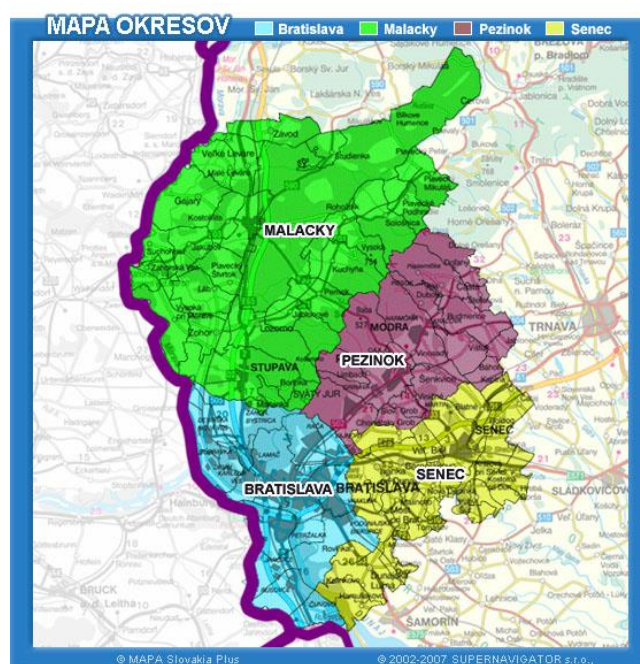

OKRES SENEC

INFORMAČNÁ DATABÁZA O POTENCIÁLI REGIÓNU

Mapy: <http://www.bratislavskykraj.sk>

VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA:

Územie okresu Senec leží v juhovýchodnej časti územia Bratislavského samosprávneho kraja. Zo západnej a juhozápadnej strany hraničí s hlavným mestom Bratislava, zo severu s okresom Pezinok, na východe a juhovýchode susedí s okresmi Trnavského samosprávneho kraja.

V okrese žije 57 271 obyvateľov (k 31.12.2006) na ploche 360 km², čo predstavuje priemernú hustotu zaľudnenia 159 obyvateľov/km². Okres Senec patrí medzi „vidiecke“ okresy Bratislavského samosprávneho kraja, ktoré sa v porovnaní s okresmi hlavného mesta Bratislava vyznačujú výrazne nižšou hustotou zaľudnenia (pre porovnanie je hustota zaľudnenia v okresoch BA I 4 336, BA II 1 186, BA III 828, BA IV 977, BA V 1 259, Pezinok 150, Malacky 70, v SR 110 obyv./km²).

Takmer ¾ z celkového počtu obyvateľov okresu žije vo vidieckych obciach (počet 28). V okresnom meste Senec, ktoré je hospodárskym a administratívnym centrom okresu, žije 15 542 obyvateľov, čo predstavuje stupeň urbanizácie okresu 27 % (pre porovnanie – stupeň urbanizácie v BSK je 82,9 %, v SR je 44,6 % v r. 2006). Medzi obce s počtom obyvateľov do 1 000 obyvateľov patria: Nový Svet (60 obyv.), Boldog, Čataj, Hrubá Borša, Hrubý Šúr, Hurbanova Ves, Igram, Kaplna, Kostolná pri Dunaji, Tureň a Vlky. Približne ¼ populácie okresu žije vo vidieckych obciach s počtom obyvateľov od 1 000 – 1 999. Do tejto veľkostnej kategórie patria obce: Blatné, Hamuliakovo, Kalinkovo, Kráľová pri Senci, Malinovo, Miloslavov, Most pri Bratislave, Nová Dedinka, Réca, Rovinka a Zálesie. V okrese sa nachádzajú 2 obce s počtom obyvateľov nad 5 000: Bernolákovo (5 149 obyv.) a Ivanka pri Dunaji (5 777 obyv.).

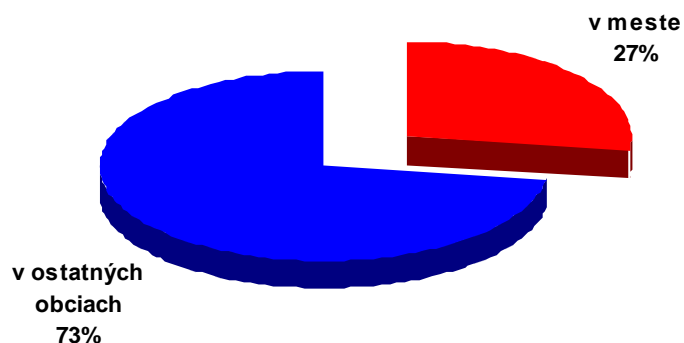
Tab. č. 1: Základné ukazovatele - okres Senec

	Senec	BSK
Výmera územia [km²]	359,9	2 052,6
Počet obyvateľov	57 271	606 753
z toho žien [%]	51,4	52,7
z toho v mestách [%]	27,1	82,9
z toho v ostatných obciach [%]	72,9	17,1
Hustota [počet obyvateľov/km²]	159	296
Počet obcí [LAU 2]¹⁾	29	73
z toho so štatútom mesta Senec	1	7

Zdroj: Databáza regionálnej štatistiky (RegDat), ŠÚ SR, Údaje k 31.12.2006

¹⁾ Vyhláška ŠÚ SR č. 438/2004, ktorou sa vydáva klasifikácia štatistických územných jednotiek

Graf č. 1: Podiel mestského a vidieckeho obyvateľstva v okrese Senec (k 31. 12. 2006)

Tab. č. 2: Počet obyvateľov podľa veľkostných skupín obcí v okrese Senec

Veľkostná skupina obcí	Počet obyvateľov k 31.12. 2006	%	Počet obcí
<i>0 - 199</i>	60	0,1	1
<i>200 - 499</i>	1 986	3,5	5
<i>500 - 999</i>	3 837	6,7	5
<i>1 000 - 1 999</i>	15 204	26,5	11
<i>2 000 - 4 999</i>	9 927	17,3	4
<i>5 000 - 9 999</i>	10 715	18,7	2
<i>10 000 - 19 999</i>	15 542	27,1	1
<i>20 000 - 49 999</i>	0	0,0	0
Spolu	57 271		29

Zdroj: Databáza regionálnej štatistiky (RegDat), ŠÚ SR, Údaje k 31.12.2006

DOSTUPNOSŤ – ZÁKLADNÉ ÚDAJE O SIETI CESTNÝCH KOMUNIKÁCIÍ

Územím okresu prechádzajú najvýznamnejšie dopravné ťahy vedúce do hlavného mesta Bratislavy, od ktorého je okresné mesto Senec vzdialené len 26 km. Hustota cestnej siete na území okresu je 3,961 km/tis.obyvateľov. Severnou časťou územia okresu prechádza diaľnica D1 v dĺžke 22,4 km, spájajúca hlavné mesto Bratislava, ktorá severne pokračuje smerom na Trnavu. Na cestu I. triedy 61, ktorá spája mestá Bratislava a Trnava, sa napája v Senci cesta I. triedy 62 smerujúca na mesto Sereď. Južnou časťou regiónu prechádza cesta I. triedy 63, ktorá ďalej pokračuje juhovýchodným smerom na Komárno.

Tab. č. 3: Sieť cestných komunikácií v okrese Senec

Cesty	Dĺžka [km]
cesty "E" pre medzinárodnú premávku	31,153 km
trasy "TEM"	22,424 km
"TEN-T" koridory	22,424 km
diaľnice	22,424 km
diaľničné privádzače	0,000 km
cesty I. triedy	42,684 km
cesty II. triedy	29,217 km
cesty III. triedy	140,404 km
cesty I., II. a III. triedy spolu	212,305 km
Diaľnice a cesty spolu	234,729 km

Zdroj: Základné údaje o sieti cestných komunikácií – okres Senec, Slovenská správa ciest, Bratislava, stav k 1. 1. 2008

CESTNÁ SIŤ SLOVENSKEJ REPUBLIKY OKRES SENEC, Bratislavský kraj

Stav cestnej siete k 1.1. 2008

M 1:200 000
0 1 2 3 4 5 Km

Legenda:	
D1	diaľnice, diaľničné privádzače
E61	cesty I. triedy
E62	cesty II. triedy
E63	cesty III. triedy
51829	cesty III. triedy
—	smerné delenie cestných komunikácií
—	železnice
Hron	vodné toky
Kazarka	vodné plochy
Lipovec	obce
—	štátna hranica SR
—	krajská hranica SR
—	okresná hranica SR

© 2008 Slovenská správa ciest, Bratislava, Informačná databáza, september 2008

Mapa: Cestná sieť SR - okres Senec, Slovenská správa ciest, Bratislava, <http://www.ssc.sk>

PRÍRODNÉ PODMIENKY, CHRÁNENÉ ÚZEMIA A NERASTNÉ BOHATSTVO

Územie okresu Senec leží v západnej časti Podunajskej nížiny, na rozhraní Podunajskej roviny a Trnavskej pahorkatiny. Do územia okresu Senec zasahuje **národná prírodná rezervácia Jurský Šúr** (delí sa o ňu s okresom Pezinok) a okrajovo **prírodná rezervácia Dunajské luhy** v k. ú. obce Dunajská Lužná.

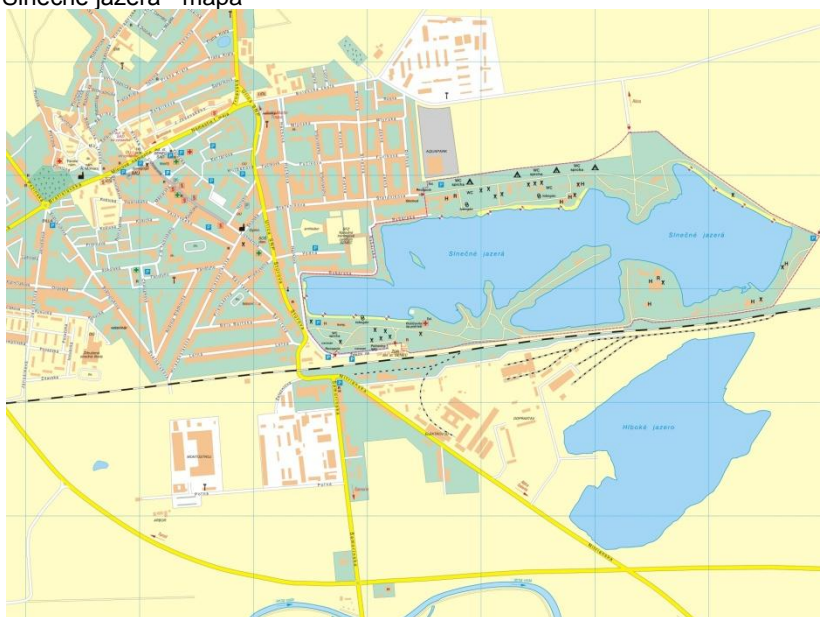
Geologická stavba územia nie je zložitá. V podloží sa nachádzajú neogénne íly, piesky a štrky, ktoré sú v pahorkatinnej časti pokryté sprašami a sprašovými hlinami, v rovinatej časti nánosmi Dunaja a jeho prítokov. Rovinatý povrch okresu, ktorý prevažuje v južnej časti, prechádza severnejšie do pahorkatiny s úvalinami a úvalinovitými dolinami. Celé územie okresu sa nachádza v teplej **klimatickej oblasti** a patrí k najteplejším a najsuchším oblastiam Slovenskej republiky. Juhom okresu preteká rieka Dunaj, severnejšie od neho Malý Dunaj a na severe Čierna voda. Senec je známy rozľahlými vodnými plochami, ktoré vznikli ťažbou štrkopieskov a ktoré sa využívajú na rekreačné účely.

Bližšie k Malým Karpatom na sprašiach Trnavskej pahorkatiny sa nachádzajú hnedozeme, ďalej od pohoria černoze. Územie okresu je odlesnené, poľnohospodársky intenzívne využívané. Len severozápadne od Senca, na plochom chrbte pahorkatiny, sa v Martinskom lese zachovala súvislejšia plocha dubového lesa. Chránené sú v ňom porasty duba cerového pontickokontinentálneho typu. V katastrálnom území Hamuliakova, medzi hlavným tokom Dunaja a jeho mŕtvym ramenom, je na Ostrove kormoránov lužný les s chránenou vrbou bielou, topoľom čiernym a topoľom sivým. Živočíšnu zložku tvoria v okrese prevažne zástupcovia spoločenstva kultúrnej stepi: zajac poľný, jarabica poľná, bažant poľný, prepelica poľná, hraboš poľný, srnec lesný. Chránené druhy sa vyskytujú najmä pri Dunaji a jeho ramenách. Patria k nim: kačica divá, haja tmavá, orliak morský, netopier vodný a bučiak nočný [1].

Slnecné jazerá v Senci sú jedným z najznámejších stredísk cestovného ruchu na Slovensku. Areál Slnecných jazier ohraničuje mesto Senec z východu. Rozsah vodnej plochy je vyše 100 ha, dĺžka 2 200 m, priemerná šírka 400 m. Klimatické podmienky jazier sú mimoriadne priaznivé pre letnú turistiku (teplá voda s priemerom 25 stupňov Celzia, slnečný svit vyše 2.200 hodín za rok).

Celý areál Slnecných jazier spravuje mestská príspevková organizácia, Správa cestovného ruchu. Ubytovanie je zabezpečené v zariadeniach s rôznou kvalitatívnou úrovňou, počnúc od hotelov, cez penzióny a väčšie chaty, až po ubytovanie v chatkách a v zariadeniach zodpovedajúcich turistickej triedy. Väčšina z týchto ubytovacích zariadení má v ponuke možnosť stravovania (či už formou raňajok, polpenzie, plnej penzie alebo vlastného varenia) a športového vyžitia. Priamo v areáli sa nachádzajú detské ihriská, volejbalové plážové ihriská, tenisové kurty, požičovňa športových potrieb (člny, vodné bicykle), tobogany (severná strana), nové futbalové ihrisko s umelým povrchom na južnej strane i vodný futbal na severnej strane. V rámci hotelových komplexov je možné zahrať si tenis, squash, bowling, kolky, biliard, minigolf, šípky, stolný tenis. K dispozícii sú v ponuke za poplatok masáže, bazény (vírivá masážna vaňa jakuza, bazén s protiprúdom), sauny, posilňovne. Na severnej strane Slnecných jazier sa nachádza **Aquapark** so širokým spektrom možností dostupných po celý rok [3].

Slnecné jazerá - mapa

<http://www.slnecnejazerasenec.sk>

Hydrologická charakteristika

V okrese Senec je najväčším tokom Dunaj, ktorý tvorí hranicu medzi okresmi a zčásti aj s Maďarskou republikou. Ďalšími významnými tokmi sú Malý Dunaj, Šúrsky kanál, Čierna voda, Stoličný potok a Vištucký potok. V okrese sa nachádza jedna veľká vodná nádrž (objem nad 1,0 mil.m³). Zdrž Hrušov, z ktorej veľká časť rozlohy leží na území Bratislavy, vznikla ohradzovaním a prehradením koryta Dunaja pri Čunove v rkm 1851,750. Tvorí významnú súčasť VD Gabčíkovo. Hať pri Čunove spolu s objektmi na vodnom stupni Gabčíkovo zabezpečujú reguláciu prietokov v Dunaji.

V okrese na tokoch neboli vybudované žiadne malé vodné nádrže. Nachádzajú sa tu však jazerá, ktoré vznikli ťažbou štrkov a v súčasnosti slúžia pre rekreačné účely a odber vody pre závlahy, rybochov, prípadne v nich pokračuje ťažba štrkov. Sú to jazerá: Senecké, Slniečné, Čiernovodské, Zelené, Bielské, Ivánka, Nové Košariská I. a II. Okrem týchto jazier je pri osade Martin rybník [2].

Zdroje podzemnej vody

Územie okresu Senec leží v Podunajskej rovine, veľkou časťou zasahuje do chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov. Z toho vyplýva, že územie okresu je bohaté na výskyt kvalitných zdrojov podzemnej vody, z ktorých však niektoré boli už natoľko znehodnotené intenzívnou poľnohospodárskou výrobou, že ich nemožno využívať pre hromadné zásobovanie pitnou vodou a museli byť vyradené.

Najvýznamnejšie zdroje podzemnej vody využívané pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou na území okresu Senec sú situované v lokalite Kalinkovo - Hamuliakovo. Vrt RH-1 v Hamuliakove sa využíva pre zásobovanie obyvateľov Hamuliakova a Kalinkova. Voda zo studní v Kalinkove s celkovou kapacitou 720,0 l.s-1 je dopravovaná do distribučného vodojemu v Podunajských Biskupiciach, odkiaľ sa časť dodáva do zásobného systému mesta Bratislava a zvyšok sa využíva pre Podhorský skupinový vodovod. Do tohto vodojemu sa privádza aj pitná voda z veľkozdroja v Šamoríne (okres Dunajská Streda), ktorá je distribuovaná tiež do vodovodov Podhorského skupinového vodovodu [2].

Geotermálne zdroje a ich využívanie

Do územia Bratislavského kraja zasahuje západná časť Centrálnej depresie Podunajskej panvy a južná časť Viedenskej panvy, ktoré patria k perspektívnym oblastiam geotermálnych zdrojov.

Dosiaľ je najlepšie preskúmaná Centrálna depresia, kde v časti patriacej do riešeného územia bolo dosiaľ realizovaných 6 geotermálnych vrto. Z nich sa 3 vrty využívali pre rekreáciu, resp. poľnohospodárstvo (**Kráľová pri Senci** - 2 vrty a **Senec**). V súčasnosti je ich využívanie dočasne zastavené. Geotermálny vrt na lokalite Rusovce pre veľmi nízku výdatnosť bol likvidovaný. V oblasti Bratislavy boli realizované dva geotermálne vrty v **Chorvátskom Grobe**. Z oboch vrto je možné povrchovými čerpadlami odoberať cca 13 l/s vody teplej 300°C. Vrty sú vhodné na využitie pomocou tepelných čerpadiel (Franko, J. 1993). Napriek tomu, že vrty boli realizované pre potreby Bratislavy, nie sú zatiaľ využívané. Problémom pri využívaní geotermálnych zdrojov z tejto oblasti je vysoká mineralizácia niektorých vôd spôsobujúca inkrustáciu potrubí a najmä nedoriešené zneškodňovanie minerálnych vôd po ich využití. Veľká časť termálnych vôd tejto oblasti si bude vyžadovať pred vypúšťaním do recipientu riedenie čerpanou podzemnou vodou alebo zlepšenie prietoku vody v recipiente vodohospodárskymi úpravni. Jednou z možností zneškodnenia minerálnych vôd je ich úprava pred vypustením do recipientu, resp. zneškodnenie reinjektážou, ktoré sa v súčasnosti overuje. V časti kraja patriacej do Viedenskej panvy sú tiež prognózy na zabezpečenie geotermálnych zdrojov. Dosiaľ sa tu geotermálne vrty realizovali mimo riešené územie. V rámci zhodnotenia územia Veľkej Bratislavy pre výskum geotermálnych zdrojov (Remšík A. - Bodiš D., GÚDŠ, 1987) boli navrhnuté v najperspektívnejšom území dva geotermálne vrty. Jeden z nich bol navrhnutý v oblasti Centrálnej depresie severne od **Dunajskej Lužnej** a druhý v oblasti Viedenskej panvy východne od Devínskeho Jazera. Geotermálne vrty neboli zatiaľ zrealizované [2].

Nerastné bohatstvo

Na území okresu Senec sa nachádzajú ložiská štrkopieskov (Rovinka, Senec, Nové Košariská) a zásoby tehliarskych ílov (Senec).

SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA

SÍDELNÁ ŠTRUKTÚRA

Počiatky osídlenia územia podľa archeologických nálezov siahajú do mladšej doby kamennej (3000 - 1900 pred n. l.). Najstaršie písomné záznamy sa vzťahujú k r. 1209 a obciam Bernolákovo, Ivanka pri Dunaji a Malinovo.

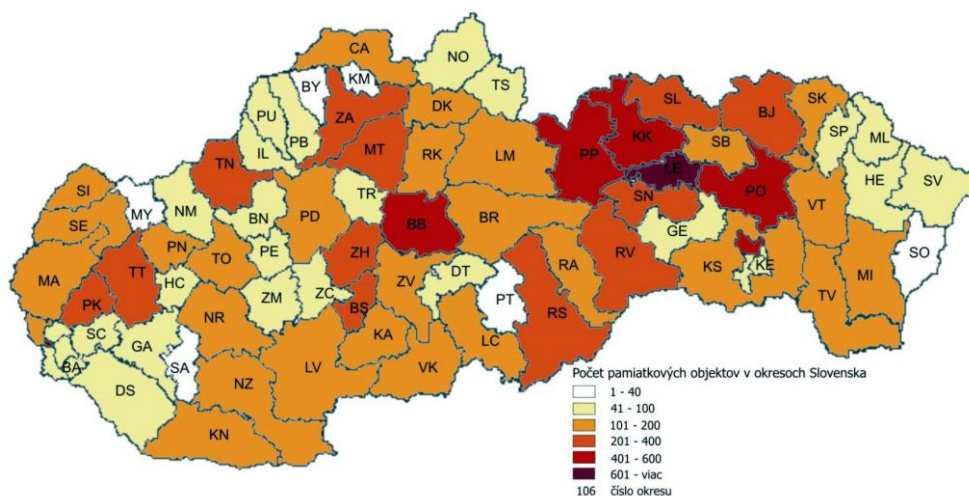
Územie dnešného okresu Senec patrilo od 13. stor. do r. 1848 do Bratislavskej stolice, neskôr až do r. 1922 do Bratislavskej župy. Podľa Viedenskej arbitráže z 2.11.1938 pripadol juh Slovenska Maďarsku.

Z dnešného okresu Senec boli obce: Bernolákovo, Dunajská Lužná, Chorvátsky Grob, Ivanka pri Dunaji, Miloslavov, Most pri Bratislave, Rovinka a Zálesie pričlenené k okresu Bratislava - okolie, ostatné pripadli Maďarsku. Pri správnom členení v r. 1949 vznikol okres Senec, patril do Bratislavského kraja. Pri zmene správneho členenia v r. 1960 okres zanikol, mesto Senec a územie západne od neho sa stali časťou okresu Bratislava - vidiek. Súčasný okres Senec sa konštituoval v r. 1996, tvorí ho jedno mesto Senec a 28 obcí: Bernolákovo, Blatné, Boldog, Čataj, Dunajská Lužná, Hamuliakovo, Hrubá Borša, Hrubý Šúr, Hurbanova Ves, Chorvátsky Grob, Igram, Ivanka pri Dunaji, Kalinkovo, Kaplná, Kostolná pri Dunaji, Kráľová pri Senci, Malinovo, Miloslavov, Most pri Bratislave, Nová Dedinka, Nový Svet, Reca, Rovinka, Tomášov, Tureň, Veľký Biel, Vlky a Zálesie [1].

KULTÚRNE A HISTORICKÉ PAMIATKY

Podľa zákona NR SR č. 49 /2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu sa kultúrne pamiatky a národné kultúrne pamiatky zapísané v Ústrednom zozname kultúrnych pamiatok považujú za národné kultúrne pamiatky (NKP).

Prehľad počtu pamiatkových objektov podľa okresov Slovenska

Zdroj: Pamiatkový úrad SR, <http://www.pamiatky.sk>

Pamiatkový úrad SR eviduje v okrese Senec do 100 pamiatkových objektov.

Najväčnejšou historickou pamiatkou na centrálnom námestí mesta Senec je bývalá renesančná kúria, tzv. Turecký dom. Medzi ďalšie významné historické pamiatky v Senci patria Kostol svätého Mikuláša, Židovská synagóga, renesančná stavba Veľký Štít, Morový stĺp – Immaculata, Stĺp hanby – pranier.

Na území okresu Senec sa nachádzajú ďalšie kultúrohistorické pamiatky: barokový kaštieľ s parkom v Bernolákove, barokový kaštieľ v Tomášove, barokový kaštieľ vo Veľkom Bieli, renesančný kaštieľ v Malinove, rímskokatolícky kostol sv. Štefana a Stĺp hanby – pranier v Bernolákove, Kostol sv. Kríža v Hamuliakove. Most v Kráľovej pri Senci je považovaný za najkrajší z mostov zapísaných v štátnom zozname pamiatkových objektov. V Kráľovej pri Senci je ojedinelý skanzen Včelárska paseka s Múzeom včelárstva.

DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA

V sledovanom období r. 2004 – 2006 počet obyvateľov v okrese Senec pribúda. Celkový prírastok predstavuje + 1 323 obyvateľov (v r. 2006), z toho + 67 (obyv.) ako výsledok prirodzeného pohybu a + 1 256 (obyv.) ako výsledok migračného pohybu obyvateľstva. Prirodzený prírastok obyvateľstva v okrese je 1,19/na 1 000 obyv. (pre porovnanie v okrese Pezinok je 1,00, v Bratislavskom kraji a v SR 0,11), ktorý dokumentuje „omladzovanie“ regiónov (Senec, Pezinok).

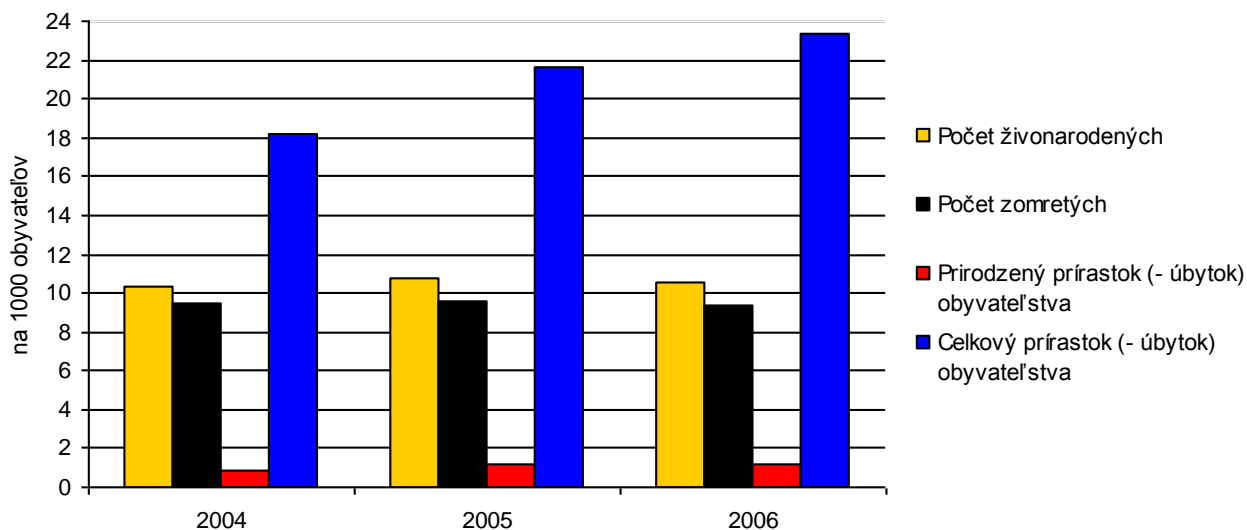
Tab. č. 4: Dynamika obyvateľstva v okrese Senec v období r. 2004 – 2006

rok	Počet živonarodených		Počet zomretých	
	abs.	na 1000 obyv.	abs.	na 1000 obyv.
2004	560	10,32	513	9,46
2005	595	10,74	529	9,55
2006	595	10,52	528	9,34

rok	Prirodzený prírastok (- úbytok) obyv.		Celkový prírastok (- úbytok) obyv.	
	abs.	na 1000 obyv.	abs.	na 1000 obyv.
2004	47	0,87	984	18,14
2005	66	1,19	1 201	21,68
2006	67	1,19	1 323	23,4

Zdroj: Databáza regionálnej štatistiky (RegDat), ŠÚ SR, Údaje k 31.12.2006

Graf č. 2: Charakteristiky pohybu obyvateľstva v období r. 2004 - 2006 v okrese Senec

Veková štruktúra obyvateľstva

Veková štruktúra obyvateľstva v okrese Senec je relatívne priaznivá, k 31. 12. 2006 obyvateľstvo v predproduktívnom veku tvorilo 15,4 %, v produktívnom veku 73,3 % a v poproduktívnom veku 11,3%.

Tab. č. 5: Veková štruktúra obyvateľstva podľa základných vekových skupín v roku 2006

územie	Základné vekové skupiny		
	Predproduktívny vek 0 - 14 [%]	Produktívny vek 15 - 64 [%]	Poproduktívny vek 65 + [%]
SR	16,1	72,0	11,9
Bratislavský kraj	13,0	74,7	12,4
Okres BA I	10,8	69,9	19,3
Okres BA II	12,6	71,1	16,3
Okres BA III	11,9	70,2	17,8
Okres BA IV	13,8	74,4	11,7
Okres BA V	10,3	84,0	5,7
Okresy BA I - V	12,0	75,2	12,8
Okres Malacky	15,6	73,2	11,2
Okres Pezinok	15,2	73,7	11,1
Okres Senec	15,4	73,3	11,3

Zdroj: RegDat - databáza regionálnej štatistiky, ŠÚ SR, stav k 31. 12. 2006 + vlastné výpočty

Národnostná štruktúra obyvateľstva

V okrese Senec je najvýraznejšie zastúpená národnosť slovenská (78,7 %), druhou najpočetnejšou národnostnou menšinou je maďarská (18,4 %).

Tab. č. 6: Národnostná štruktúra obyvateľstva v okrese Senec v roku 2006

Národnosť	Bratislavský kraj		Okres Senec	
	počet	%	počet	%
slovenská	552 187	91,0	45 059	78,7
maďarská	26 876	4,4	10 510	18,4
rómska	751	0,1	39	0,1
česká, moravská, sliezka	10 748	1,8	537	0,9
rusínska	562	0,1	29	0,1
ukrajinská	691	0,1	57	0,1
nemecká	1 604	0,3	86	0,2
poľská	587	0,1	48	0,1
ruská	502	0,1	8	0,0
iná a neudaná	12 245	2,0	898	1,6
spolu	606 753		57 271	

Zdroj: RegDat, ŠÚ SR, stav k 31. 12. 2006 + vlastné výpočty

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva v okrese Senec

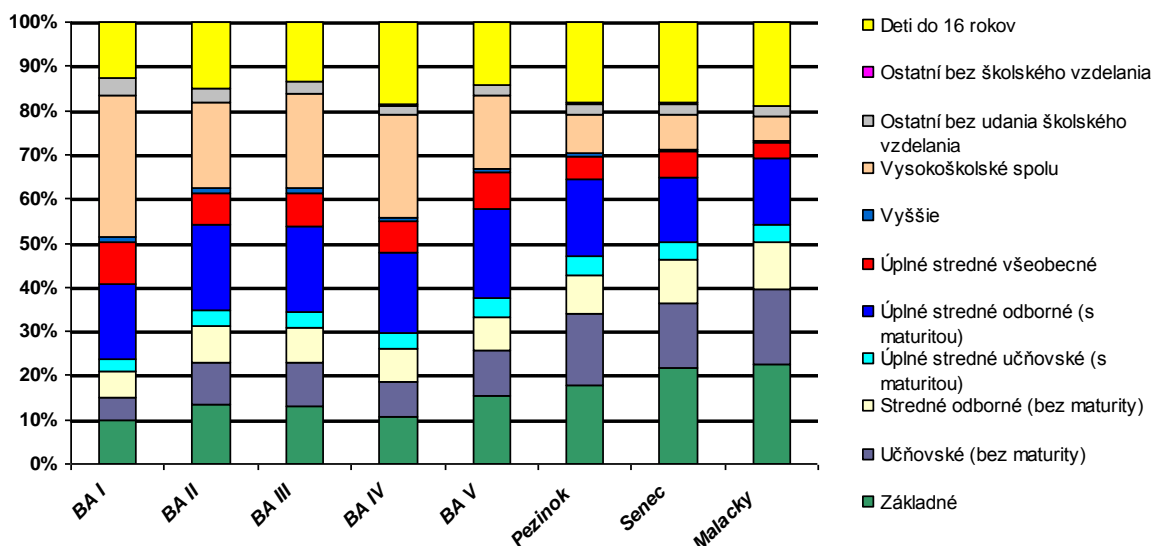
Z celkového počtu bývajúceho obyvateľstva v okrese Senec (SODB 2001) má 46,1 % ukončené základné, učňovské a stredné odborné vzdelanie bez maturity (pre porovnanie: SR 44,6%, Bratislavský kraj 34,4 %). Markantný rozdiel je aj v podiele obyvateľstva s ukončeným vysokoškolským vzdelaním, kým v Bratislavskom kraji predstavuje tento podiel 17 % (v okrese BA I 31,9 %, BA II 19,3 %, BA III 21,3 %, BA IV 23,1 %, BA V 16,5 %), v okrese Senec je obyvateľstvo s vysokoškolským vzdelaním zastúpené 7,9 % (podobne ako priemer za SR 7,9 %).

Tab. č. 7: Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania v okrese Senec

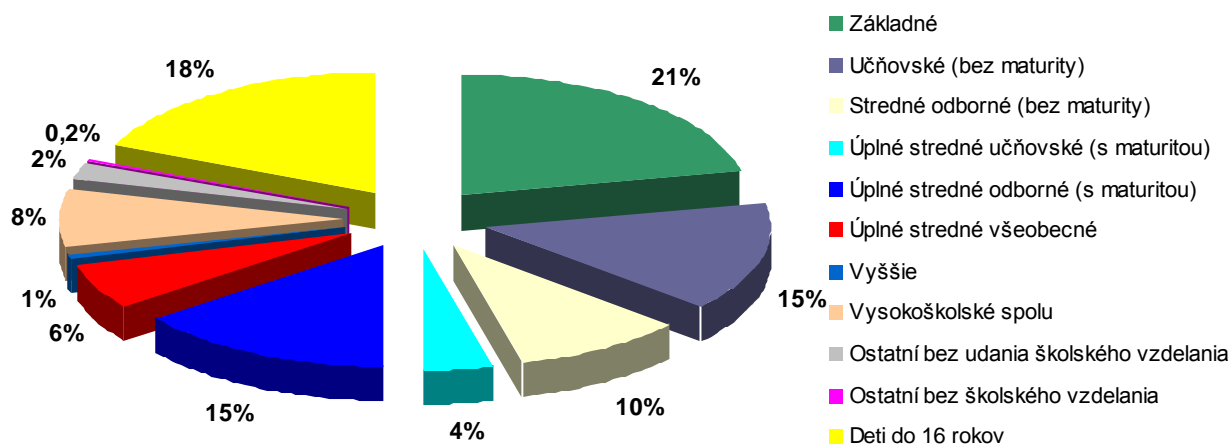
Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania SODB 2001	SR		BSK		okres Senec	
	abs.	[%]	abs.	[%]	abs.	[%]
Základné	1 132 995	21,1	90 901	15,2	11 206	21,6
Učňovské (bez maturity)	1 060 854	19,7	65 997	11,0	7 610	14,7
Stredné odborné (bez maturity)	203 290	3,8	48 841	8,2	5 072	9,8
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	251 992	4,7	23 448	3,9	2 032	3,9
Úplné stredné odborné (s maturitou)	846 029	15,7	108 181	18,1	7 602	14,7
Úplné stredné všeobecné	253 408	4,7	41 641	7,0	3 133	6,0
Vyššie	26 648	0,5	5 233	0,9	286	0,6
Vysokoškolské spolu	423 324	7,9	102 076	17,0	4 070	7,9
Ostatní bez udania školského vzdelania	85 533	1,6	15 694	2,6	1 195	2,3
Ostatní bez školského vzdelania	15 529	0,3	640	0,1	113	0,2
Deti do 16 rokov	1 079 853	20,1	96 363	16,1	9 506	18,3
Spolu	5 379 455	100,0	599 015	100,0	51 825	100,0

Zdroj: SODB 2001, ŠÚ SR

Graf č. 3: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v okresoch Bratislavského kraja (SODB 2001)

Graf č. 4: Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania v okrese Senec

TRH PRÁCE

Miera ekonomickej aktivity obyvateľstva vyjadruje, aká časť populácie vo veku od 15 rokov života patrí do skupiny ekonomicky aktívneho obyvateľstva (táto skupina zahŕňa osoby vo veku od 15 rokov, ktoré patria medzi pracujúcich v civilnom sektore, nezamestnaných alebo príslušníkov ozbrojených zložiek).

Okres Senec vykazuje najnižšiu mieru ekonomickej aktivity obyvateľstva spomedzi okresov Bratislavského kraja, ktorá je na úrovni 55,3 % (pre porovnanie v SR 56,6 %).

Tab. č. 8: Miera ekonomickej aktivity obyvateľstva v okrese Senec

región	rok 2006		
	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	Počet obyvateľov vo veku 15 +	Miera ekonomickej aktivity [%]
SR	2 558 647	4 523 015	56,6
Bratislavský kraj	323 866	528 014	61,3
Okres Bratislava I	21 798	37 070	58,8
Okres Bratislava II	55 185	95 853	57,6
Okres Bratislava III	31 337	54 435	57,6
Okres Bratislava IV	51 392	81 349	63,2
Okres Bratislava V	75 030	106 434	70,5
Okres Pezinok	29 400	47 938	61,3
Okres Senec	26 795	48 475	55,3
Okres Malacky	32 929	56 460	58,3

Zdroj údajov: RegDat, ŠÚ SR, 2006 + vlastné výpočty

ODVETVOVÁ ŠTRUKTÚRA ZAMESTNANOSTI

Z hľadiska odvetvovej štruktúry zamestnanosti podľa Štatistickej odvetvovej klasifikácie ekonomických činností (OKEČ²⁾) platnej v r. 2006, prevláda v okrese Senec zamestnanosť v obchode (28,5 %), v priemysle (15,4 %) a v stavebníctve (9,3 %). Vyššia zamestnanosť (v porovnaní s priemerom BSK) je v poľnohospodárstve, poľovníctve, lesnom hospodárstve, rybolove a chove rýb (6,6 %), výrazne nižšia zamestnanosť je v oblasti finančného sprostredkovania (1,0 %).

V sledovanom období r. 2004 – 2006 najvýraznejšie vzrástol počet pracujúcich v oblasti dopravy, skladovania, pošty a telekomunikácií (+ 74,2 %), v obchode (+ 36 %) a v oblasti finančného sprostredkovania (+ 25,9 %). Počet pracujúcich sa mierne znížil v priemysle, školstve, zdrav. a soc. službách a v stavebníctve.

Tab. č. 9: Pracujúci v hospodárstve SR podľa ekonomických činností k 31.12. 2006

OKEČ ²⁾	Bratislavský kraj		Okres Senec	
	počet	%	počet	%
Pôdohosp., rybolov	4 831	1,2	1 162	6,6
Priemysel	61 764	14,8	2 719	15,4
Stavebníctvo	22 943	5,5	1 641	9,3
Obchod	85 381	20,5	5 029	28,5
Hotely, reštaurácie	9 650	2,3	532	3,0
Doprava, pošty, telek.	34 134	8,2	1 524	8,6
Finančné sprostred.	19 137	4,6	175	1,0
Nehn, prenáj., obch.činnosti	71 888	17,3	1 617	9,2
Verejná správa	35 645	8,6	545	3,1
Školstvo	26 325	6,3	1 323	7,5
Zdravot., sociál.st.	23 013	5,5	624	3,5
Ost.spoloč. služby	21 511	5,2	774	4,4
Spolu	416 221	100,0	17 664	100,0

Zdroj údajov: RegDat, ŠÚ SR, stav k 31. 12. 2006; Údaje sú z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Tab. č. 10: Vývoj počtu pracujúcich v hospodárstve SR podľa ekonomických činností v okrese Senec

OKEČ ²⁾	Okres Senec			rozdiel
	2004	2005	2006	[%]
<i>Pôdohosp., rybolov</i>	1 075	1 041	1 162	8,1
<i>Priemysel</i>	2 771	3 528	2 719	-1,9
<i>Stavebníctvo</i>	1 752	1 663	1 641	-6,3
<i>Obchod</i>	3 699	4 062	5 029	36,0
<i>Hotely, reštaurácie</i>	465	540	532	14,4
<i>Doprava, pošty, telek.</i>	875	1 029	1 524	74,2
<i>Finančné sprostred.</i>	139	139	175	25,9
<i>Nehn. prenáj., obch.činnosti</i>	1 346	1 890	1 617	20,1
<i>Verejná správa</i>	446	495	545	22,2
<i>Školstvo</i>	1 367	1 303	1 323	-3,2
<i>Zdravot., sociál.sl.</i>	653	708	624	-4,4
<i>Ost.spoloč. služby</i>	681	804	774	13,7
Spolu	15 269	17 201	17 664	15,7

Vysvetlivky: počet pracujúcich sa zvyšuje

rok 2004 = 100 % počet pracujúcich sa znižuje

Zdroj údajov: RegDat, ŠÚ SR, 2004, 2005, 2006 + vlastné výpočty

2) Pozn. ŠÚ SR: Pri spracovaní vybraných ukazovateľov trhu práce sa uplatňovala v r. 2006 Štatistická odvetvová klasifikácia ekonomických činností (OKEČ). Pracujúci v hospodárstve podľa ekonomických činností sa zisťujú z ročného výkazníctva tzv. pracoviskovou metódou, čo znamená, že počty pracujúcich sa vykazujú podľa sídla pracoviska, nie podľa sídla podniku alebo závodu. Pracovisko je zaradené do toho odvetvia, do ktorého sa zaraďuje celý ekonomický subjekt svojou hlavnou činnosťou. Počet pracujúcich zahŕňa počet zamestnancov za podniky s 20 a viac zamestnancami, údaje za malé podniky do 19 zamestnancov, súkromných podnikateľov nezapisaných do obchodného registra a ich zamestnancov a cudzích štátnych príslušníkov, ktorí legálne pracujú na území SR. Do celkového počtu pracujúcich sa započítavajú pracujúci s jedným alebo hlavným zamestnaním a pracujúci vo vedľajšom zamestnaní. V počtoch nie sú zahrnutí pracujúci v zahraničí, príslušníci ozbrojených zložiek, osoby na materskej (rodičovskej) a ďalšej materskej (rodičovskej) dovolenke, uční a ekonomicky činné osoby, ktoré nie sú štatisticky sledované. V dôsledku zaokrúhľovania údaje za jednotlivé okresy, kraje, oblasti alebo SR nemusia na seba úplne nadväzovať.

NEZAMESTNANOSŤ

Z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie v Bratislavskom kraji v r. 2006 je 947 evidovaných v okrese Senec, čo predstavuje podiel 11,3 %. Najvýraznejšie zastúpená skupina uchádzačov o zamestnanie v okrese je vo vekovej kategórii 35 – 49 r. (35 %), z toho 186 žien vo veku 35 – 49 r. a 148 mužov vo veku 35 – 49 rokov.

Tab. č. 11: Počet uchádzačov o zamestnanie v Bratislavskom kraji (podľa okresov) - stav k 31. 12. 2006

	Spolu				Muži				Ženy						
	15-24	25-34	35-49	50 +	Spolu	15-24	25-34	35-49	50 +	Spolu	15-24	25-34	35-49	50 +	Spolu
<i>Okres BA I</i>	31	98	136	169	434	16	47	56	105	224	15	51	80	64	210
<i>Okres BA II</i>	138	302	413	275	1 128	63	113	159	143	478	75	189	254	132	650
<i>Okres BA III</i>	81	154	222	163	620	30	73	89	87	279	51	81	133	76	341
<i>Okres BA IV</i>	134	209	403	226	972	78	89	161	103	431	56	120	242	123	541
<i>Okres BA V</i>	336	393	465	617	1 811	171	184	157	291	803	165	209	308	326	1 008
<i>Okres Pezinok</i>	236	226	354	220	1 036	132	92	147	130	501	104	134	207	90	535
<i>Okres Senec</i>	205	230	334	178	947	106	90	148	109	453	99	140	186	69	494
<i>Okres Malacky</i>	329	347	412	314	1 402	131	130	152	174	587	198	217	260	140	815
<i>Bratislavský kraj</i>	1 490	1 959	2 739	2 162	8 350	727	818	1 069	1 142	3 756	763	1 141	1 670	1 020	4 594

Zdroj údajov: RegDat, ŠÚ SR, stav k 31. 12. 2006; Údaje sú z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Miera evidovanej nezamestnanosti³⁾ v okrese Senec, ktorá je 3 – násobne nižšia ako celoslovenský priemer, ale zároveň vyššia ako priemer v Bratislavskom kraji, má mierne klesajúcu tendenciu. Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti je charakteristická pre ženy (3,65 % v r. 2006, muži 2,79 %).

3) Pozn. ŠÚ SR: Miera evidovanej nezamestnanosti sa v súlade s dohovorom Medzinárodnej organizácie práce vypočítava z počtu disponibilných uchádzačov o zamestnanie, ktorí môžu bezprostredne po predložení ponuky vhodného voľného pracovného miesta nastúpiť do zamestnania.

Miera evidovanej nezamestnanosti v % (metodika MPSVR SR) sa vypočíta podľa vzorca:

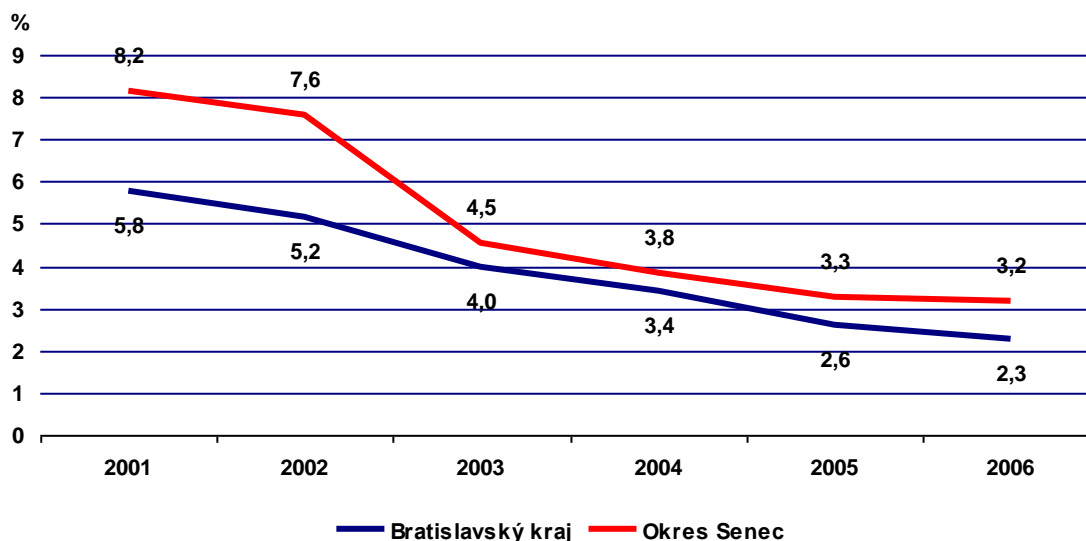
$$\frac{\text{disponibilní uchádzači o zamestnanie}}{\text{počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva}} \times 100 [\%]$$

Tab. č. 12: Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti v okrese Senec v období r. 2001 – 2006

rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
SR	18,63	17,45	15,56	13,07	11,36	9,4
Bratislavský kraj	5,79	5,18	3,97	3,39	2,6	2,29
Okres BA I	6,15	4,85	3,67	2,58	2,04	1,77
Okres BA II	3,79	3,62	2,96	2,87	2,07	1,85
Okres BA III	4,14	3,16	3,11	2,8	2,09	1,77
Okres BA IV	4,11	3,65	2,85	2,29	1,77	1,69
Okres BA V	4,5	4,65	3,62	3,29	2,35	2,11
Okres Pezinok	7,35	6,32	5,84	4,41	3,5	3,12
Okres Senec	8,15	7,57	4,53	3,84	3,27	3,18
Okres Malacky	13,6	10,1	6,6	6,0	4,8	3,7

Zdroj údajov: RegDat, ŠÚ SR, Údaje sú z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Graf č. 5: Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti v okrese Senec v období r. 2001 – 2006

Tab. č. 13: Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti v okrese Senec podľa pohlavia

	Spolu			Muži			Ženy		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
SR	13,07	11,36	9,4	12,4	10,5	8,32	13,94	12,39	10,72
Bratislavský kraj	3,39	2,6	2,29	3,07	2,44	2,01	3,73	2,77	2,59
Okres BA I	2,58	2,04	1,77	2,37	2,01	1,84	2,81	2,08	1,69
Okres BA II	2,87	2,07	1,85	2,47	1,73	1,53	3,29	2,44	2,19
Okres BA III	2,8	2,09	1,77	2,69	2,04	1,56	2,93	2,15	2,01
Okres BA IV	2,29	1,77	1,69	2,04	1,55	1,47	2,55	2,01	1,94
Okres BA V	3,29	2,35	2,11	3,05	2,48	1,9	3,54	2,21	2,33
Okres Pezinok	4,41	3,5	3,12	4,11	3,43	2,83	4,76	3,59	3,47
Okres Senec	3,84	3,27	3,18	3,25	2,83	2,79	4,56	3,81	3,65
Okres Malacky	5,96	4,83	3,7	5,26	4,21	2,93	6,81	5,6	4,67

Zdroj údajov: RegDat, ŠÚ SR, stav k 31. 12. 2006; Údaje sú z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR

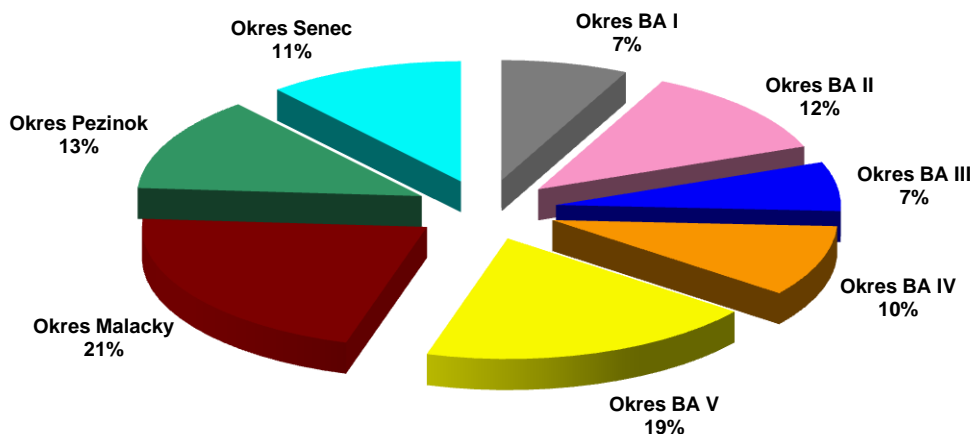
Tab. č. 14: Vývoj počtu dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie v okrese Senec

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2006 - 2001 rozdiel	2006 - 2001 rozdiel [%]
Okres BA I	421	378	289	209	161	134	-287	-68,2
Okres BA II	656	377	280	323	285	223	-433	-66,0
Okres BA III	278	227	183	198	140	123	-155	-55,8
Okres BA IV	393	399	283	277	198	178	-215	-54,7
Okres BA V	947	830	509	496	378	357	-590	-62,3
Okres Malacky	2 028	1 704	968	540	465	400	-1628	-80,3
Okres Pezinok	405	512	395	385	280	237	-168	-41,5
Okres Senec	577	676	345	253	215	208	-369	-64,0
Bratislavský kraj	5 705	5 103	3 252	2 681	2 122	1 860	-3845	-67,4

Zdroj údajov: RegDat, ŠÚ SR, 2001 - 2006; Údaje sú z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR
 Pozn. dlhodobo evidovaní - evidovaní nad 12 mesiacov

Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie má klesajúcu tendenciu v celom Bratislavskom kraji. V období r. 2001 – 2006 sa znížil tento počet v okrese Senec o 369 uchádzačov, t.j. 208 v r. 2006. V okrese Senec tvorí podiel evidovaných uchádzačov o prácu nad 12 mesiacov cca 1/5 z celkového počtu uchádzačov o prácu (pre porovnanie: v okrese Malacky je tento podiel vyšší, t.j. 28 %).

Graf č. 6: Podiel dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie podľa okresov Bratislavského kraja v r. 2006

HOSPODÁRSTVO

Obyvateľstvo sa zaoberalo prevažne poľnohospodárstvom, chovom dobytka a čiastočne vinohradníctvom. Priemyselná výroba sa rozvíjala pomerne pomaly. Všestranný rozvoj okresu nastal po 2. svetovej vojne. Hospodárska vyváženosť okresu je relatívne nízka. Najmä jeho južná a západná časť výrazne inklinujú k Bratislave. Priemysel okresu sa skoncentroval do okresného mesta Senec. K najvýraznejším zamestnávateľom patrí firma ELV Produkt, ktorá vyrába betónové a oceľové stôžiare a rozvádzače, ďalej je tu KAFILÉRIA, a.s., spracúva odpad z celého Bratislavského a čiastočne i Trnavského kraja, firma SCHRAMKO je výrobcom manipulačných zariadení, VPP, s. r. o., vykonáva opravárenskú činnosť, ďalej tu pracuje firma Montostroj. Na viacerých miestach okresu sa z dunajských náplav ťaží štrk [1].

Priemysel zahŕňa činnosti spojené s ťažbou nerastných surovín, priemyselnou výrobou a rozvodom elektriny, plynu a vody (oddiely 10 až 41 v rámci OKEČ):

Ťažba nerastných surovín

- 10 Ťažba čierneho uhlia a hnedého uhlia; ťažba rašeliny
- 11 Ťažba ropy a zemného plynu; súvisiace služby okrem prieskumu
- 12 Ťažba a úprava uránových a tórových rúd
- 13 Ťažba a úprava rúd
- 14 Ťažba a úprava ostatných nerastov

Priemyselná výroba

- 15 Výroba potravín a nápojov
- 16 Výroba tabakových výrobkov
- 17 Výroba textílií
- 18 Výroba odevov; úprava a farbenie kožušín
- 19 Vyčističovanie a úprava kože; výroba brašnárskeho a sedlárskeho tovaru a obuvi
- 20 Spracúvanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem výroby nábytku; výroba výrobkov zo slamy, prútia apod. materiálov
- 21 Výroba celulózy, papiera a výrobkov z papiera
- 22 Vydavateľstvo, tlač a reprodukcia nahraných nosičov záznamu
- 23 Výroba koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrových palív
- 24 Výroba chemikálií a chemických výrobkov
- 25 Výroba výrobkov z gumy a plastov
- 26 Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov
- 27 Výroba kovov
- 28 Výroba kovových konštrukcií a kovových výrobkov okrem výroby strojov a zariadení
- 29 Výroba strojov a zariadení i.n.
- 30 Výroba kancelárskych strojov a počítačov
- 31 Výroba elektrických strojov a prístrojov i.n.
- 32 Výroba rádiových, televíznych a komunikačných zariadení a prístrojov
- 33 Výroba zdravotníckych, presných a optických prístrojov, hodín a hodiniek
- 34 Výroba motorových vozidiel, prívesov a návesov
- 35 Výroba ostatných dopravných zariadení
- 36 Výroba nábytku; výroba i.n.
- 37 Recyklovanie

Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody

- 40 Výroba a rozvod elektriny, pary a teplej vody
- 41 Úprava a rozvod vody

Priemyselná výroba v Bratislavskom kraji sa sústreďuje predovšetkým v hlavnom meste, čo dokumentuje počet 204 priemyselných závodov s počtom 20 a viac zamestnancami z celkového počtu 282 priemyselných závodov v kraji. V okrese Senec bolo evidovaných 19 priemyselných závodov, s hrubým obrátom 95 774 tis. EUR (t. j. 0,4 % hrubého obrátu v BSK).

Tab. č. 15: Priemyselné závody - vybrané ukazovatele (r. 2007)

	rok 2007			
	Hrubý obrát (tis. EUR)	[%]	Počet priem. závodov	[%]
Okres Bratislava I	1 776 512	8,0	35	12,4
Okres Bratislava II	10 787 598	48,3	73	25,9
Okres Bratislava III	988 790	4,4	55	19,5
Okres Bratislava IV	7 045 404	31,5	24	8,5
Okres Bratislava V	160 432	0,7	17	6,0
Okres Malacky	1 351 528	6,0	36	12,8
Okres Pezinok	137 020	0,6	23	8,2
Okres Senec	95 774	0,4	19	6,7
Bratislavský kraj	22 343 058	100,0	282	100,0

Zdroj údajov: RegDat, ŠÚ SR, 2007

Pozn. ŠÚ SR: Údaje sú za priemyselné závodné jednotky podnikov s 20 a viac zamestnancami.

Hodnoty v EUR sú prepočítané konverzným kurzom 1 EUR = 30,126 SKK.

POLNOHOSPODÁRSTVO

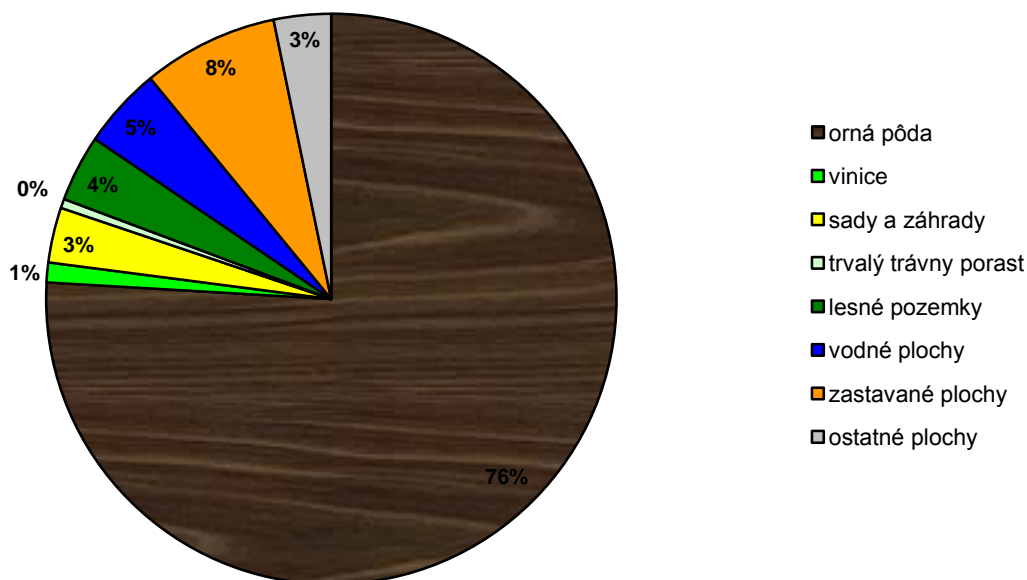
Priaznivé podmienky a dlhú tradíciu v okrese má poľnohospodárska výroba. Pestuje sa tu kukurica, jačmeň, pšenica, cukrová repa i krmoviny. Výborne sa darí viniču a ovocným stromom, najmä teplomilným druhom. Poľnohospodárska pôda zaberá až 4/5 z celkovej výmery územia okresu, t.j. 35 988 ha. Pre územie okresu Senec je charakteristický vysoký stupeň zornenia 94 %. Výraznejšie sú zastúpené vodné plochy (Slnečné jazerá).

Tab. č. 16: Štruktúra pôdneho fondu k 1. 1. 2007 [ha]

Okres	poľnohosp. pôda	orná pôda	stupeň zornenia	vinice	sady a záhrady	trvalý trávny porast	lesné pozemky	vodné plochy	zastavané plochy	ostatné plochy	celková výmera
<i>Bratislava I</i>	174	1	0,6	2	165	7	-	49	526	210	959
<i>Bratislava II</i>	3 915	3 276	83,7	15	584	40	1 048	585	2 574	1 127	9 249
<i>Bratislava III</i>	1 845	648	35,1	622	464	110	3 164	96	1 600	762	7 468
<i>Bratislava IV</i>	3 669	2 296	62,6	136	693	544	3 213	332	1 287	1 161	9 663
<i>Bratislava V</i>	4 856	4 566	94,0	-	210	80	674	415	1 084	2 391	9 420
<i>Malacky</i>	34 142	25 025	73,3	237	1 487	7 392	49 686	1 980	3 359	5 791	94 959
<i>Pezinok</i>	17 400	11 923	68,5	3 213	783	1 480	16 104	456	2 206	1 389	37 554
Senec	29 042	27 327	94,1	404	1 125	187	1 361	1 654	2 766	1 166	35 988
Bratislavský kraj	95 044	75 061	79,0	4 629	5 512	9 841	75 249	5 567	15 402	13 996	205 259

Zdroj: Pôdny portál VÚPOP, <http://www.podnemapy.sk>

Graf č. 7: Štruktúra pôdneho fondu v okrese Senec

CHARAKTERISTIKA ŠPECIFICKÝCH STRÁNOK OKRESU

Tab. č. 17: Zoznam obcí, ktoré majú, alebo sa zapájajú:

Obec / mesto	PHSR	Územný plán/Integrovaný plán rozvoja	Finančné nástroje (EIB, JEREMIE, JASPER, JESSICA)	Programy cezhraničnej, medzinárodnej a nadnárodnej spolupráce	Podnikateľské činnosti zamerané na podporu inovatívnych procesov	Vodovod a verejná analýza	Mikroregión a reg. zdrúžení.
Bernolákovo	áno	áno	nie?	nie	áno	z časti	áno
Blatné	áno	áno	nie	nie	nie	z časti	áno
Boldog	nie	nie	nie	nie	nie	z časti	áno
Čataj	áno	áno	nie	nie	nie	z časti	áno
Dunajská Lužná	áno	áno	nie?	nie	nie	z časti	áno
Hamuliakovo	áno	áno	nie	nie	nie	z časti	áno
Hrubá Borša	nie	áno	nie	áno	nie	z časti	áno
Hrubý Šúr	áno	áno	nie	nie	nie	z časti	áno
Hurbanova Ves	áno	áno	nie	nie	nie	z časti	áno
Chorvátsky Grob	áno	nie?	nie	nie	nie	z časti	áno
Igram	nie?	nie?	nie	nie	nie	z časti	áno
Ivanka pri Dunaji	áno	áno	nie	nie	nie	z časti	áno
Kalinkovo	nie?	áno	nie	nie	nie	áno	áno
Kaplna	áno	nie?	nie	nie	nie	z časti	áno
Kostolná pri Dunaji	nie?	nie?	nie	nie	nie	z časti	áno
Kráľová pri Senci	áno	áno	nie	áno	nie	z časti	áno
Malinovo	nie?	áno	nie	nie	nie	áno	áno
Miloslavov	nie?	áno	nie	nie	nie	áno	áno
Most pri Bratislave	nie?	nie?	nie	nie	nie	z časti	áno
Nová Dedinka	áno	áno	nie?	nie	nie	z časti	áno
Nový Svet	nie?	nie?	nie	nie	nie	z časti	áno
Réca	áno	nie?	nie	nie	nie	z časti	áno
Rovinka	áno	nie?	nie	nie	nie	z časti	áno
Senec	áno	áno	nie	áno	áno	áno	áno
Tomášov	áno	áno	nie	áno	nie	z časti	áno
Tureň	áno	áno?	nie	nie	nie	áno	áno
Veľký Biel	nie?	áno	nie	nie	nie	z časti	áno
Vlky	áno	nie?	nie	nie	nie	z časti	áno
Zálesie	áno	áno	nie	nie	nie	z časti	áno

Použité informačné zdroje:

[1] Ústredný portál verejnej správy Slovenskej republiky <http://www.portal.gov.sk> – okres Senec

[2] ÚPN VÚC Bratislavského kraja v súhrnnom znení zmien a doplnkov 2000, 2002, 1/2003, 01/2005

[3] Internetová stránka <http://www.slnecejazerasenec.sk>

Slovenská správa ciest, Bratislava, <http://www.ssc.sk>

Databáza regionálnej štatistiky (RegDat), Štatistický úrad SR, <http://www.statistics.sk>

Pamiatkový úrad SR, <http://www.pamiatky.sk>

Výskumný ústav pôdodznalectva a ochrany pôdy (VÚPOP), <http://www.vupop.sk>

Rok 2009

